

schoenen; Nederland telt een klein aantal huisartsen-onderzoekers; een enorm terrein ligt braak. Deze studiedagen hebben op overtuigende wijze aangetoond dat het Nederlands Huisartsen Genootschap zijn taak in deze kent. Onder de Nederlandse huisartsen is een ten opzichte van dit facet van het beroep positief ingestelde groep. De C.W.O., welke hier samen met het Philips Gezondheidscentrum hulde wordt gebracht voor de gehele opzet van dit programma en de uitvoering daarvan, vormt een uitermate belangrijke schakel tussen de verlangens van de individuele huisarts enerzijds en de doelstellingen van het Genootschap anderzijds. In het Nederlands Huisartsen Instituut zullen deze krachten binnenkort worden gebundeld en verder tot ontplooiing gebracht. H.

UIT HET JAARVERSLAG 1963 VAN DE C.W.O.

In 1963 bleef de samenstelling van de Commissie Wetenschappelijk Onderzoek vrijwel gelijk.

Om de discussies op de maandelijks vergaderingen te beperken en een grote vergader-efficiency te bereiken, werden verscheidene onderwerpen eerst in kleiner verband besproken, waarna een verslag van een zodanige bijeenkomst aan alle leden werd toegezonden. Ook werd meermalen de mening van de leden langs schriftelijke weg verzameld, waarna een der leden over deze commentaren een rapport samenstelde, dat in de voltallige vergadering ter sprake werd gebracht.

De maandelijks vergadering heeft steeds hetzelfde standaard-verloop. De notulen van de vorige vergadering en die van de laatste vergadering van het Dagelijks Bestuur zijn aan de leden tevoren toegezonden en worden eerst besproken. Daarna bespreekt men de zogenaamde werkljst, die steeds aan de notulen wordt toegevoegd. Deze lijst vermeldt nauwkeurig het werk dat men individueel of gezamenlijk op zich heeft genomen. Blijkt een opdracht bij de volgende vergadering nog niet te zijn volbracht, dan komt dit punt op de volgende werkljst te staan. Dit systeem voldoet zeer goed: enerzijds wordt nog eens precies het werk omschreven, dat men op zich heeft genomen, anderzijds betekent het een stimulans het ook spoedig uit te voeren.

De viervoudige taak van de C.W.O. is ongewijzigd gebleven, namelijk raadgevingen voor onderzoek van anderen, het ontwikkelen van eigen onderzoek, fundamenteel denkwerk en het tot ontwikkeling brengen van wetenschappelijk werk op het gebied van de huisartsgeneeskunde.

Enige centra en een tiental individuele leden van het N.H.G. hadden contact met de C.W.O. over een eigen onderzoek.

Buiten het Genootschap werden onder andere besprekingen gevoerd met het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid (R.I.V.) te Utrecht over de profylaxe van mastitis puerperalis; met de Gezondheidsorganisatie T.N.O. over de draagbaarheid van ijzerpreparaten; met de Centrale Kanker Registratie over de samenwerking met huisartsen op dit gebied; met het Research-Committee van het College of General Practitioners in Groot-Brittannië over onderwerpen van gemeenschappelijke belangstelling, zoals de morbiditeit en congenitale misvormingen; met de afdeling Gezondheidsstatistiek van het C.B.S. en met de Geneeskundige Hoofinspectie over de door de huisarts geziene morbiditeit, waarvan men in Nederland nog zeer weinig afweet.

In het algemeen streeft de C.W.O. ernaar aanvragen voor onderzoek van de farmaceutische industrieën slechts dan in behandeling te nemen, als zij voor de ontwikkeling van de huisartsgeneeskunde van belang zijn en in het kader van het C.W.O.-beleid passen. Zij pleegt overleg met de afdeling klinisch geneesmiddelenonderzoek van T.N.O. over de mogelijkheid en wenselijkheid van zulk een onderzoek.

Evenals in 1962 heeft het onderzoek over praktijkanalyse en morbiditeit de meeste aandacht van de C.W.O. opgeëist. Er werden verschillende profonderzoeken gedaan met IBM-kaarten, welk systeem vooral door zijn eenvoud voor uitgebreidere toepassing geschikt is. Er bestonden vooral veel problemen ten aanzien van de omschrijving van de gebruikte termen en de interpretatie van de waarnemingen.

In 1963 is een studiegroep opgericht, bestaande uit de C.W.O.-leden met daaraan toegevoegd oud-C.W.O.-leden en

enkele andere huisartsen, die met wetenschappelijk onderzoek in de huispraktijk bekend zijn. Het doel van deze groep is op basis van vrijwilligheid medewerking te verlenen aan profonderzoeken in kleiner verband en om geleidelijk meer huisartsen te betrekken bij en vertrouwd te maken met wetenschappelijk werk.

Aan de aanstaande collega drs. E. B. Schubert, die de C.W.O. als adjunct-secretaris heeft bijgestaan, is veel dank verschuldigd voor zijn omvangrijke arbeid. Zijn taak is sedert 1 januari 1964 overgedragen aan het Huisartsen Instituut.

Het hoofdthema voor 1964 zal wederom zijn de voorbereiding van een of meer morbiditeitsonderzoeken. Of deze onderzoeken kunnen worden ingepast in het raam van een landelijk jaaronderzoek, is nog niet te bezien. De opzet van een dergelijk jaaronderzoek is niet gemakkelijk, omdat men uit een eenvoudige, weinig tijdrovende vraagstelling zo veel mogelijk informatie wil putten, die voor de huisartsgeneeskunde van belang is. Wanneer het Huisartsen Instituut uitbreiding zal verkrijgen verwacht de C.W.O. verschillende projecten te kunnen uitvoeren, waarbij de technische verwerking van onderzoeken door het Instituut zal kunnen worden verricht.

De C.W.O. zal blijven streven naar een goede en efficiënte dienstverlening aan centra, groepen en leden.

Voor belangstellenden is een exemplaar van het volledige jaarverslag van de secretaris van de C.W.O., Dr B. J. M. Aulbers, te verkrijgen bij het Huisartsen Instituut, Catharijensingel 71 te Utrecht. Van der Sande

JAARVERSLAG 1963 CONGRES-COMMISSIE

Samenstelling van de commissie. Aan het begin van dit verslagjaar bestond de commissie uit E. van Westreenen, voorzitter; J. L. Bots, penningmeester; J. M. Deveer (oudvoorzitter); Dr. R. L. Cornelissen (namens C.W.O.); en L. Bienfait (toegevoegd), terwijl later Mevrouw M. A. Brondu Crocq (Fijnaart) als secretaresse de gelederen kwam versterken.

Werkwijze. De commissie vergaderde in 1963 tienmaal, terwijl daarnaast verscheidene besprekingen plaats vonden tussen leden van de commissie en medewerkers aan het N.H.G.-congres ter voorbereiding van de verschillende onderwerpen. De vergaderingen werden evenals vorig jaar beurtelings bij de commissieleden aan huis gehouden. De vaste vergaderdag, namelijk telkens de derde dinsdag van de maand, voldeed zeer goed.

Om dit jaar bijtijds deraillementen wat betreft vorm en inhoud te voorkomen en ook tijdig de voordrachten voor eventuele plaatsing in „huisarts en wetenschap” ter beschikking te hebben, werd bij de sprekers aangedrongen in juni een concept in te dienen en in september een drukgerede — evenwel vatbaar voor kleine veranderingen — voordracht klaar te hebben. De samenwerking met de sprekers was uitstekend en prettig, waarbij de vorig jaar gevolgde wijze van werken, namelijk de commissieleden zijn afzonderlijk verantwoordelijk voor de hun toegewezen programma-onderdelen, wederom succesvol bleek.

Het stencil- en typewerk werd dit jaar keurig verzorgd — hoewel niet altijd op dezelfde maten papier — door een drukker in Fijnaart.

Programma N.H.G.-congres 1963. De helft van de tijd op het N.H.G.-congres stond in het teken van de revalidatie, die werd belicht door huisartsen, die hun ervaringen en visies op

RICHTLIJNEN VOOR AUTEURS

Bijdragen worden bij voorkeur tegemoet gezien in machineschrift, in duplo, met toepassing van een brede kantlijn en op ten minste anderhalve regel afstand getypt. Men besluite het artikel met een korte samenvatting.

huisarts en wetenschap

7de JAARGANG - No 6 - JUNI 1964

<i>Inhoud:</i>	blz.
W. R. O. Goslings: Tonsillitis-onderzoek in de huisartspraktijk	193
A. W. Bots: Problemen rond de preventie van acuut reuma en acute glomerulonephritis ...	196
D. C. van der Poel: Woonsituatie en gezinsgrootte	203
J. Dijkstra: Behandeling van verkeersslachtoffers tijdens „het eerste uur” (3)	208
N. Bessem: Vergiftigingen door antipyretische analgetica	220
G. J. Bremer: Huisartsgeneeskunde en universiteit	222
Referaten	223
Het lezen waard	223
Boerhaave-cursus medical education	224
Gezondheidsorganisatie T.N.O.	224
Dr. Saal van Zwanenbergstichting	224
Uit de notulen	224
Uit de centra	224
Studiedagen wetenschappelijk onderzoek door huisartsen	226
Uit het jaarverslag 1963 van de C.W.O.	227
Jaarverslag 1963 Congrescommissie	227
Aanvullende ledenlijst	228

Redactiecommissie: A. Hofmans, voorzitter, Rotterdam — G. J. Bremer, Nieuwkoop — D. C. den Haan, Leiden — A. E. Denekamp, Hengelo (O) — Mevr. H. G. Frenkel-Tietz, Amsterdam.

Redactiesecretaris: J. J. van Mechelen.

Secretariaat Nederlands Huisartsen Genootschap: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-64043.

Redactiesecretaris: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-242535.

Administratie, abonnementen, advertenties:

Fa. J. H. Kruij, Uitgever, Groot Hertoginnelaan 28, Bussum, telefoon 02959-16155; postgiro: 142554.
Abonnement *f* 20,— per jaar; voor studenten *f* 10,—; voor het buitenland *f* 25,—; losse nummers *f* 2,25.

Druk: Verweij, Mijdrecht, telefoon 02979-1251.

Advertenties kunnen zonder opgaaf van redenen worden geweigerd.

het gebied van orthopedie, bij aangeboren afwijkingen, na hartinfarct, en in samenhang met criminaliteit voor het voetlicht brachten. Het groots opgezette tonsillitis-onderzoek werd op duidelijke wijze uiteengezet. Het was een voorlopig verslag van de tot dan toe verkregen resultaten, die reeds vele gegevens verschaften met betrekking tot de therapie van angina tonsillaris en zijn complicaties. Ook de uitkomsten van wetenschappelijk huisartsen-onderzoek op kleinere schaal, namelijk over otitis media in de Veluwezoom, waren een goede bijdrage aan het congres. Ondanks de uitgebreide adviezen van de commissie bleken zelfs deskundigen niet kritisch genoeg bij de vervaardiging van dia's. Er moesten vele dia's worden overgemaakt! Ook hier geldt dus: tijdig indienen van gemaakte dia's.

Bijzonder geslaagd was de tentoonstelling over het tonsillitis-onderzoek.

De tentoonstelling van aanbevolen boeken, geadviseerd door de literatuurcommissie, voldeed dit jaar veel beter dankzij een betere opstelling van tafels en de aanwezigheid van verschillende exemplaren per titel.

Het damesprogramma bestond dit jaar uit een passief en actief deel. In de ochtend luisterden de dames naar een tuinarchitect die vertelde hoe diep de ega's moesten spitten alvorens rozen mochten worden gekweekt en daarna hoorden zij hoe het verdiende geld in edelstenen kon worden belegd. De middag werd nogal sceptisch aangevangen, maar door de overtuigende inleiding van één der medewerkers van „De Werkschuit” toog iedereen ijverig aan het werk om zich met houtskool en krijt vrijelijk te uiten. De laatste voordracht aan het einde van een vermoeiende dag bleek iets te zwaar, hoewel de aandacht terugkeerde bij de getoonde tekeningen van schizofrenen.

Plaats van het congres. Evenals in 1962 vond het congres plaats in het Jaarbeursgebouw en in een zaal in het Jaarbeursrestaurant. Een bezwaar is dat de congresruimte voor het grote aantal congressisten te klein is geworden en dat op zaterdag de parkeerproblemen in de binnenstad met het jaar groeien.

Contact met het N.H.G.-bestuur. Aangezien de congrescommissie vertegenwoordigd is in het N.H.G.-bestuur kon het beleid vlot en soepel aan de wensen van het bestuur worden aangepast.

L. Bienfait, waarnemend secretaris.

AANVULLENDE LEDENLIJST

Van 1 tot en met 31 mei 1964

Nieuwe leden:

J. F. Thomson, Meppelweg 643, 's-Gravenhage
J. Th. N. M. Weijtens, Weth. Broekmanstraat 4, Weurt (bij Nijmegen)
H. R. Bakker, Deldenerstraat 108, Hengelo (O.)
C. H. M. Scheffers, Heerbaan 129, Millingen a. d. Rijn
H. J. G. Leerink, Langestraat 33, Nijkerk

Nieuwe buitengewone leden:

W. S. Bergsma, Zaagmuldersweg 340, Groningen
Dr F. de Waard, Park Arenberg 80, De Bilt
H. W. ter Haar, De Horst 35, Hardegarijp (Fr.)

Kandidaat-leden:*

N. P. H. Onderwater, Utrechtsestraatweg 196, Oosterbeek
A. v. d. Spek, Radesingel 22, Groningen
L. Bogstra, Snelliusstraat 150, Groningen
H. J. Hemmers, Rijksweg 184, Nieuwendijk
H. A. Kossmann, Smaragdhorst 203, Den Haag
P. J. Theunisse, Dr Schaepmanlaan 103, Roosendaal
H. W. A. Sanders, Uiverlaan 111, Helmond
M. F. Spee, Patroclosstraat 16'', Amsterdam-Z.
B. J. Bakker, Hardinxveld-Giessendam
G. van Brakel, Catharijnesingel 30, Utrecht
H. de Vries, Stationsweg 25, Arkel

* Bezwaren tegen kandidaat-leden dienen *binnen 14 dagen* schriftelijk bij het N.H.G.-bestuur te worden ingediend.